

Asimilace

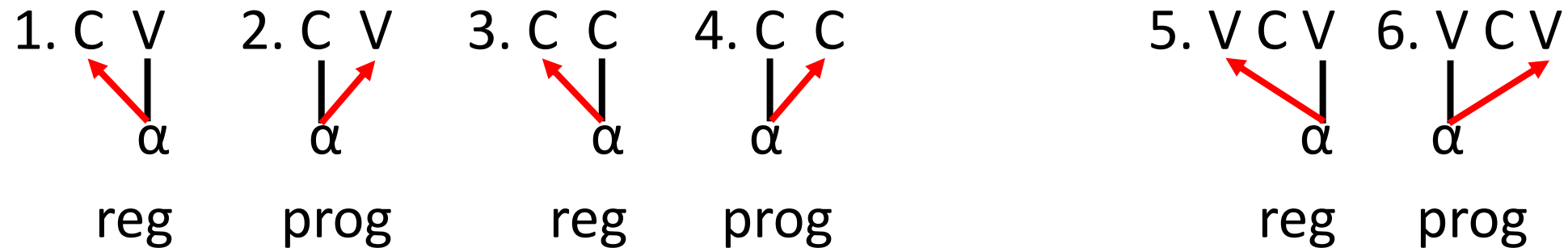
=> hláska X se co do kvality přizpůsobuje hlásce Y

regresivní asimilace: CÍL_X-ZDROJ_Y

progresivní asimilace: ZDROJ_Y-CÍL_X

=> 3 základní typy asimilace: artikulačního místa, způsobu, znělosti

=> formalizace: sdílení rysů/celých uzlů ve struktuře hlásek

Vokální harmonie: maďarština

ablativ

‘město’ va:roj-t^o:l deskripce: alternace v koncovce: o:~∅:

‘veverka’ mo:kuj-t^o:l interpretace: výsledek fonologického procesu

‘radost’ ørøm-t[∅]:l => progresivní asimilace místa

‘zločin’ by:n-t[∅]:l

v a: r ^o j t ^o: l
 └─┬─>
 [dorsal]

m o: k ^u j t ^o: l
 └─┬─>
 [dorsal]

ø r ^ø m t [∅]: l
 └─┬─>
 [coronal]

b ^{y:} n t [∅]: l
 └─┬─>
 [coronal]

Epenteze/elize

=> vložení/vymazání hlásky do/z řetězce

výsledek: alternace vokálů/konsonantů s nulou: $V \sim \emptyset / C \sim \emptyset$

podtypy:

apokopa: finální elize ($_ \#$)

proteze: iniciální epenteze ($\# _$)

Epentetické e: čeština

v-sypat se-sypat deskripce: alternace v prefixu: e~∅
ve-vázat s-vázat

interpretace: výsledek fonologického procesu => epenteze vokálu

motivace procesu: eliminace gemináty

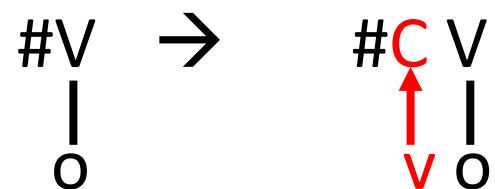
gemináta = dvojice identických konsonantů

Protetické v: obecná čeština

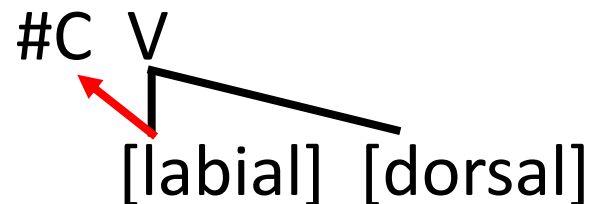
čeština	okno	opsat	odpojit	injekce	udělat
obecná čeština	vokno	vopsat	vodpojit	*vinjekce	*vudělat

epenteze do iniciální pozice: $\emptyset \rightarrow v / \#_o$

1. "deskriptivní" analýza

2. interpretační analýza

=> prázdná C-pozice je v obecné č.
zaplněna částí vokálu

Liaison ve francouzštině

stabilní C (*cher* 'milý')

<cher ami> <cher garçon>

[ʃeʁami] [ʃeʁgɑʁsɔ]

alternace C~∅ (*tout* 'každý')

<tout ami> <tout garçon>

[tuami] [tugɑʁsɔ]

t / _#V

∅ / _#C

sandhi = proces přes hranici slova

strukturní rozdíl:

C	V	C
ʃ	e	ʁ

<cher>

C	V
t	u

t

<tout>

fonologie:

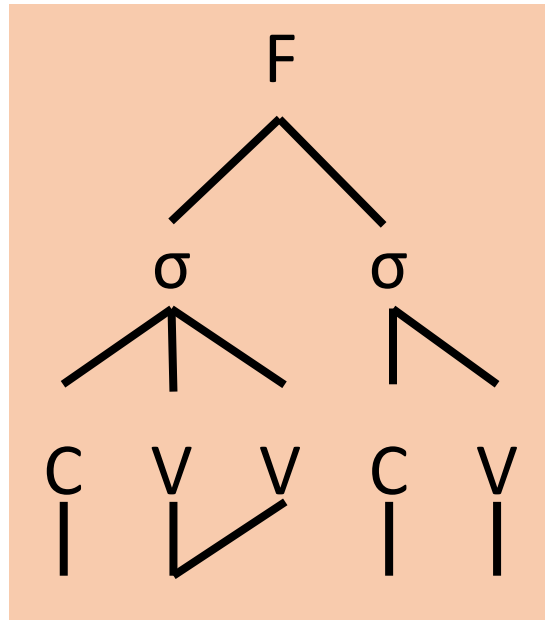
C	V	#	C	V
t	u		t	

[t]

C	V	#	C	V
t	u		g	a ʁsɔ

∅

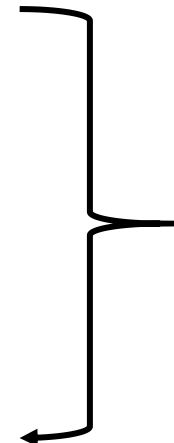
Fonologie: segmentální vs. prozodická struktura

stopa

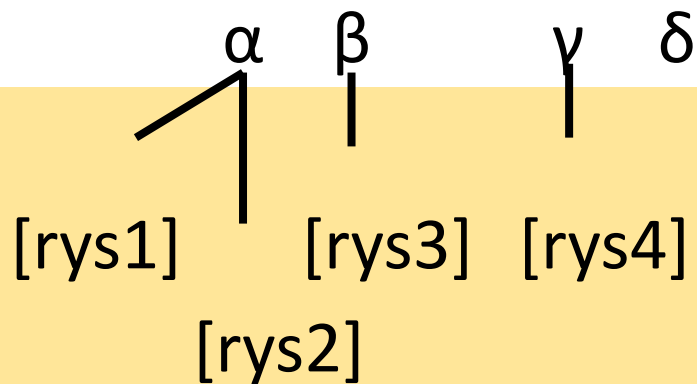
slabika

skeleton

prozodická struktura

=> řetězec hlásek/segmentů

=> segmentální struktura

Slabiky a jejich funkce

Kde můžeme slabiky běžně potkat?

- v poezii
- při skandování
- v jazykových hrách (říkadla, rozpočítávadla, přesmyčky, ...)

Slabiky a poezie

K. J. Erben: *Vodník, Svatební košile* (1853)

	slabiky	hlásky
vari _{σσ} od _σ našeho _{σσσ} prahu _{σσ}	8	17 (18) [o]d ([ʔo]d)
vari _{σσ} pryč _σ , ty _σ lstivý _{σσ} vrahu _{σσ}	8	19
a _σ na _σ ten _σ hřmot _σ a _σ na _σ ten _σ hlas _σ	8	21 (23) [a] ([ʔa])
mrtvý _{σσ} se _σ zdvihá _{σσ} z prkna _{σσ} zas _σ	8	22

→ oktosylab = pravidelný 8slabičný verš

Slabiky a skandování

5hlásková jména → různé způsoby skandování

→ různá slabičná struktura

Laura

Lau-ra!

CVV.CV

Marta

Mar-ta!

CVC.CV

Petra

Pe-tra! (?Pet-ra!)

CV.CCV